

So več krivomarkiranih ali popolnoma falsificiranih bankovcev prišlo med ljudi ter jim prizadelo še večje škodo.

Mi stojimo na stališču, da je dosednji korak v valutni preosnovi samo začeten. Naše načelo je prejkoslej to-le: Valutno preosnovo mora rešiti parlament in sicer tisti ljudski zastopniki, ki jih bo volilo ljudstvo in ki bodo tvorili ustavotvorno skupščino. Mi ne odobravamo od liberalcev in socialnih demokratov določenega razmerja 1:4. V sobotni seji Narodnega predstavništva v Beogradu je nekdanji minister Svetozar Pribičević javno vprašal našega voditelja ministra dr. Korošca, ali on odobrava razmerje 1:4, in dr. Korošec je javno odgovoril: Ne, jaz ne odobravam.

Ne samo da sedanja vlada v valutni preosnovi ni nič storila zoper ljudstvo in njegove pravice, marveč je nastopila za obrambo ljudskega imetja. Pretekli teden je ministrski predsednik Stojan Protić očital prejšnji vladi, da je pri markiranju avstrijskih bankovcev na goljufivi način odvzela ljudstvu 20% njegovega denarnega imetja v iznosu 1 milijarde kron. Demokrati so kar zajočali bolesti, ko jim je sedanji ministrski predsednik to ogromno goljufijo in nesramno odiranje ljudstva očital v javni seji Narodnega predstavništva. Dokazal jim je to z akti iz finančnega

ministrstva, iz katerih se vidi, da je prejšnja vlada odvzela ljudstvu eno petino njegovega denarja pod pretvezo, češ, da je preveliko bankovcev med ljudmi in da je torej število papirnatega denarja, ki je v rokah ljudstva, treba zmanjšati, za eno petino. Teh 20 procentov, ki jih je prejšnja vlada ljudem odvzela pri markiranju, ni nameravala dati nazaj. Ona ni nikdar določila, da odvzeti denar smatra za prisilno državno posojilo, ki se bi moralo vrniti. Ona je ljudem eno petino denarja naprosto odvzela, ga porabila in potrošila in ga tudi nikdar ne bi dala nazaj. Zato ga pri zamenjavi denarja, ki se je zdaj izvršila, tudi ni dala nazaj, ker ga je do zadnjega izdala. In tu je sedanja vlada posegla vmes. Sedanja vlada je preprečila, da bi se ogromna goljufija demokratske vlade bila do konca izvršila nad našim ljudstvom in njegovim premoženjem. Ona je določila, da dne priznanice, ki so jih ljudje pri markiranju dobili za odvzeti 20% ne smejo kraikomalo propasti, marveč se morajo tekom časa ljudem izplačati. Proglasila je namreč omenjene priznanice za državno posojilo, za katero se bodo ljudem izplačevale obresti in katero se bo tekom par let ljudem vrnilo. Zato moramo tudi z ozirom na naš denar reči: Hvala Bogu, da je profinjensko in slovenskemu kmetu sovražno vlado demokratov in socialistov vzela februarška zima!

Wprašanje agrarne reforme.

Ivan Dolinšek.

Ze skoro poldrugo leto je preteklo, kar se je v prvi slišalo o izvedbi agrarne reforme. Marsikdo si je že v duhu predstavljajal krasno posestvice, ki si ga bo uredil iz enega ali drugega dela kakega veleposestva. Vojni invalidi, vdove in sirote, koroški bojevnik in jugoslovanski prostovoljci so se že pošteno prepirali, kdo izmed njih pride pri razdelitvi kot prvi v poštev. Skoro vse časopisje pa zdaj o tem lepo molči in upati je, da bodo pri orientalski počasnosti naših vlad pretekla se desetletja, predno se bo vse to izvedlo. Res je, da se pri tem velevažnem vprašanju potrebuje časa, preudarka in zopet časa, res pa je tudi, da nobena od dosedanjih vlad ni pokazala pravih nikake volje za kako resno delo. — Danes pa je na krmilu vlada, od katere pričakujemo kar največ, zato upamo, da se bo prejkoslej začela baviti s tem velevažnim vprašanjem ter ga v doglednem času izvedla. Mi si pa oglejmo nekatera načela, ki jih morajo naši poslanci pred vsem upoštevati.

1. Kakšna vrsta posestev so za državo najboljše?

Dokazano je, da je z gospodarsko-političnega stališča najbolje, ako imamo v državi zmes velikih, srednjih in malih posestev, srednja in mala naj bodo v večini. Velika posestva se pečajo intenzivneje z živinorejo. Izboljšanje naše živinoreje se ima v prvi vrsti zahvaliti veleposestvu. Mali posestnik se ne more baviti z umno vzgojo živine iz raznih vzrokov, ki so: prežgodnja uporaba živine za vprego, pomanjkanje krme, paše in dobrih hlevov. Relativno večja množina veleposestev je pa za državo pogubonosna, ker se nahaja na teh preveč odvisnosti in ker se na manjših posestvih zemlja dosti bolje izrablja. Važno je z gospodarskega stališča tudi to, da potrebujejo večja posestva veliko manjšo upravno glavnico. N. pr. če velja posestnika z 10 ha zemlje postavitev gospodarskega poslopja 20.000 K, ne bo veljalo posestnika z 100 ha zemlje 10 krat 20.000 K, temveč k večjemu 3 — 5 krat 20.000 K. Ker se torej tu uporabi manjša množina glavnice, je ostane še za razne zboljšave posestva več na razpolago. Tudi produkcija živiljenjskih potrebščin je na veleposestvu cenejša, ker se tu zemlja obdeluje večinoma s stroji, ki delajo vsakakor cenejše. Z gospodarskega stališča bi bilo torej najbolje, ako bi bilo pri nas samo veleposestvo, ker bi tu vsa kmetijska produkcija bila najcenejša; z gospodarsko-političnega stališča pa, da se izrabijo vse delavne sile našega naroda in prepreči izseljevanje najboljših delavnih moči, so pa mala posestva pri nas najumestnejša.

2. Kako se naj vse to izvede pri nas?

Pri nas se moramo držati pred vsem zlate sredine, velika napaka bi bila, ko bi razdelili tudi vsa srednja posestva, ker bi se s tem revščina šele povečala, umno gospodarstvo pa naravnost umčilo. Velikost posestev, ki naj pridejo do razdelitve, je najprimernejša ta, ki jo zahteva naša stranka. Večje posestvo vsako gospodarsko neugodo dosti lažje prenese, med tem ko vsaka, še tako mala vremenska neugoda manjšega posestnika v živo zadene. Tudi bi se pri prevelikem razkosanju zavleklo v kmetске kroge elemente, ki se smejo prištevati vse drugam, samo k

Socialni demokratje in kmet.

Socialni demokratje se zaganjajo z vso silo v kmetško ljudstvo in ga hočejo pridobiti v svoje rdeče vrste. Osnovani so že „Kmetško delavsko zvezo“, za kmete in kmetске delavce. Pravijo, da so samo proti veleposestvom, majhna posestva pa da hočejo pustiti na miru in jih celo ščititi.

Toda socialna demokracija je načelna sovražnica kmetškega stanu. Socialna demokracija hoče, da se odpravi, zasebna last premoženja, tudi zemlje; vsa zemlja bodi last države, skupna last vseh. Tako je mednarodni shod socialistov v Londonu leta 1890 sklenil: „Vse zemljišče se izpremeni v skupno last.“

Svoj cilj, spreminiti vse zasebno premoženje v skupno lastnino, pa bi dosegli samo, če bi bilo na njihovi strani dovolj socialnodemokratskega delavskega proletarijata. Tedaj bi socialistični delavci lahko zavladali nad vsemi drugimi stanovi, jim vzeli vse premoženje in spremenili v skupno last. Zato hočejo, da bi bilo čedalje več socialnodemokratskega delavstva, da bi bili tem močnejši in bi tem prej zavladali. Tu pa jim je na poti kmet, ki hoče imeti svojo zasebno lastnino in ljubi svojo zemljo in noče skupne lastnine. Zato mora kmet priti na nič, mora izgubiti svojo zemljo in priti k nam delavcem v tovarne in rudnike, da pomnoži naše vrste in našo moč! Cim več je kmetov, tem manj je nas delavcev, tem manjša bo naša moč; čim manj bo kmetov, tem več bo nas delavcev in tem prej pride tisti zlati čas, ko se mi delavci polastimo vsega zasebnega premoženja in bo vse skupno, vse naše!

Tak je račun socialne demokracije glede kmetov. Zato je razumljivo, da so se glavni voditelji socialnih demokratov zmirom izražali proti kmetu. Bebel je govoril v nemškem državnem zboru 27. aprila 1894: „Mi ne moremo in ne bomo majhnega posestnika rešili!“ Leta 1895 so na socialnodemokratskem zborovanju v Vratislavi govorili tudi o kmetijskem programu, da bi pridobili kmete. Pa so slednjič ta program z veliko večino zavrgli. Povedali so, zakaj: „Ker ta program obljublja kmetom zboljšanje njihovega položaja, torej okrepitev zasebne lasti.“ Njih voditelj Schipel je tedaj rekel: „Kmetu se ne sme pomagati, za kmeta se ne smejo skleniti varnostne postave. Kmet se mora priti bolj v bedo in pomanjkanje takrat se bo komaj prišel v našo armado (med socialistično delavstvo). Glavno nemško glasilo socialnih demokratov „Vorwärts“ je pisalo dne 6. decembra 1891: Niti v misel nam ne pride, da bi podpirali kmete, če si hočejo ohraniti lastninsko pravico do zemlje. Zetev ne pripada kmetom, ampak vsem ljudem: lastninske pravice do zemlje nime nihče.“

Liebknicht, voditelj socialnih demokratov je priznal, da največja ovira proti razširjanju socialne demokracije obstoji v neomahljivi ljubezni kmetškega stanu do doma in vere pradedov. „In že se je bilo bati“, je naglašal, „da se vsi naši poskusi razbijajo na tej oviri; prišla pa je od drugod pomoč in o je konkurencija Amerike, ki je s svojim žitom povzročila krizo v kmetškem gospodarstvu, le tej konkurenciji se namo zahvaliti, da propada kmetški stan in z doma poginani kmetje bodo naši stranki dober prirastek.“

Amerika je namreč začela uvažati v Evropo svoje žito po veliko manjši ceni, kakor se bile pri nas. Mogla je to, ker je v Ameriki zemlja cenejša, potrebuje manj obdelovanja in so tudi preozni stroški žita neznamiti. S tem je narekovala cene tudi našemu žitu. Naši kmetje so morali prodajati žito po tako nizki ceni, da s tem nikakor niso mogli poriti stroškov za pridelovanje žita. Če bi šlo to naprej bi bil kmet uničen. In tega se je veselila socialna demokracija!

Prej imenovani socialistični vodja Bebel je rekel na zborovanju v Monakovem poln sovcaštva do kmeta: „Zopet se torej uresničuje, da ni bolj samoljubnih, bolj brezobzirnih, bolj surovih, pa tudi bolj zabitih ljudi ko naši kmetje.“ 27. avgusta 1897 je rekel isti Bebel v nemškem državnem zboru: „Ni bolj nizkočnega in bolj nesramnega odiranja delavstva ko je kmet.“

Prej imenovani socialistični vodja Bebel je rekel na zborovanju v Monakovem poln sovcaštva do kmeta: „Zopet se torej uresničuje, da ni bolj samoljubnih, bolj brezobzirnih, bolj surovih, pa tudi bolj zabitih ljudi ko naši kmetje.“ 27. avgusta 1897 je rekel isti Bebel v nemškem državnem zboru: „Ni bolj nizkočnega in bolj nesramnega odiranja delavstva ko je kmet.“

Dr. Brložnik je živel v našem trga pravcato čudaško življenje samotarskega posebača, ki je poznal le izvrševanje svojega stanovskega poklica, petelinovo pečenko, polje vina in prijateljstvo do svojega nočnega spremljevalca, bernhardineca Bunduša.

Zgodilo se je pa, da je posehit trg, v katerem je nekočeno bival dr. Brložnik. Že nekaj let, dekanov prijatelj, višji sodnijski uslužbenec Velrujak. Pa je posvetil s povestjo o svojem nekdanjem znanecu izza višjih šolskih let, dr. Brložniku vsaj nekoliko v predgovorine doktorjevega čudaštva. Zaupal je tržanom, da je bil g. zdravnik na visoki soli prav navaden človek, ki je bil navezan po vzgladu svojih sotovaršev na zabavno družbo. Da, celo dokaj priljubljen je bil v družbi kot dober pavec, zabavnik in burkaš.

Kot sin bolj siromašnih kmetških staršev je gladoval in bil navezan na razne podporne milodare, doktor se mu ni posrečilo seznaniti se v Gradcu z neko trgovčevno rodbino.

Prijazni in darežljiv slovenski trgovec je povabil mladega Brložnika k svoji bogati mizi. Medicinac Tone je bil kar naenkrat glede prehrane preskrbljen. Kot povračilo za vsaki dan obilno pogrujeno mizo je počilčeval trgovčevno mlado soprogo v slovensčini. Trgovec, Brložnikov gostitelj, je že bil precej priljubljen rodoljub, njegova žena pa je bila še mladostna in živeča sta v zakonski sreči in zadovolju, a brez otrok. Po Brložnikovem prihodu v trgovčevno rodbino se je pa s časom zgodila prav človeška in vsakdanja storja Trgovčeva mladolična soproga se je zaljubila na smrt v mladega učitelja Toneta, ki je njeno ljubav vse drugače razumel in jej odgovarjal kakor njen za ljubimkanje že starostno prenesni mož.

Je že pač navada pri bolj starikavih zakonskih možeh, ki imajo mlade žene, g. soprogo niti slutiti ni, kaj da se godi za njegovim hrbtom med ženko in Tonetom pod krinko marljivega učenja slovensčine. Pri vsej sreči nezvestobi pa gospa trgovčeva ni bila nikaka umazana dejanska zakonolomka, ampak vdnja

la se je le miadostnemu ljubimkanju. Pri tej plamteči ljubezni do nad vse drugega Toneta se je pa vzbudila s časom v gospej zavest, da je njena nedovoljena ljubezen brez cilja. Vgriznila jo je še vest, ki jej je očitala črno nevhvaležnost napram možu, kateri jo je pobrli s ceste, jo vzel za ženo in jo-obsipoval z vsestranskim izobiljem tudi sedaj, ko je zahrbitno kršila zakonsko zvestobo. Zavest mladostne — breziljne ljubezni in pekoča vest ste rodili v ženskem srou sklep: Kenčati to življenje s smrtjo. Za ta svoj sklep je znala pregovoriti tudi svojega v ljubezni do nje gorečega medicina Toneta. Zgovorila in sklenila sta, da pojeta oba naenkrat iz tega sveta in sicer potom zastrupljenja. Trgovka je tudi zamislila v ženski premetenosti način, kako se bosta zastrupila.

Poznala je znanega lekarnarja, kateremu je bila poznata trgovčeva rodbina in s katero je tudi obdelval. K temu je stopila v lekarno in ga prosila o strega strupa za domača dva psička, ki sta že starikava, bolelna in je nevarnost, da bi kje ne zbolela na steklini.

Lekarnar je poslušal povest lepe trgovke o zastrupljenju psičkov, zmajeval z glavo, si gladil v resnem, preudarku brado, si potegnul z roko po čelu, se nasmehnil pritajeno in začel z napravo smrtonosnega strupa. Ko je bil gotov, je oddal dva praška trgovki z zatrdilom, da jej zaupa kot dobri znanki pač najhujši strup — strihnin, ki učinkuje smrtno takoj po zavžitku. Z zahvalo je shranila gospa strup in odšla domu.

Doma jo je že čakal ljubimec Tone. Začela sta takoj s pripravami za to poslednjo rajžo žalostno. Gospa je napisala na soproga poslovilno pismo, Tone pa je skrbno zaklenil duri sobe in navrh je še navlekel pred vrata omare in mizo, da bi ne mogel vdreti k samomorilecema kak nepoklicanec še predno bi ju objela majka smrt.

Kako sta se vedla, kaj sta vse počela naša na smrt poljubljena samomorilca in kako sta se poslavl

ljala med seboj pred zavžitkom strupa, o tem molčijo poročila, ker tozadevnih skrivnosti ni izdala ne gospa trgovčeva, še manj pa Tone.

Toliko je gotova resnica, da sta izpila strup na črnem visu in oba naenkrat. Na to sta sedla v tesnem objemu na divan, v trdem prepričanju, da ju preseli smrt iz tsvetnega minljivega in nedovoljenega objema v raj na onem ta drugem svetu, kjer bi naj zavladala med njima sama večna ljubav brez konca in kraja. Nista se zibala dolgo v objemu, strup je učinkoval. Rogoviliš ter premetovati se jima je začelo po že'odeu in črevesih. Tulilo ter krulilo jima je po trebuhu kot bi presipaval orehe, a brez smrtnih bolečin, samo bolj nezumno je začipalo po črevesih sedaj ednega, pa zopet drugega. Smrti ni bilo, da si sta bila že vsa potna od smrtnega strupa; pač pa sta njima želodec začela izvrševati svojo naravno dolžnost. Samomorilca sta začela bruhati, bljuvati in metati iz sebe kakor ognjenik, v katerem sta se kuhala ter vrela zemlja in kamenje že stotletja. Ljubinec sta bila sedaj uverjena, da bosta izbruhala še duši in da jima že podaje smrt, roko in ju poriva preko praga življenja v — večnost. Človeški ognjenik želodec je le bruhal v jedno-mer. . . smrti ni bilo. . . strašni so bili ti negotovi trenutki čakanja za mladostni žrtvi. . .

Iz samega smrtnega pričakovanja in strahu je vzdramil samomorilec truš, ropot in klic pred durmi. Nepoklicani posetniki so pritiskali na kljuko in zahtevali podpah vrat in vstop v imenu počtave. Vrata so bila zabarikadirana z omarami in mizo, kako bi naj surnuo zastrupljen človek kar na mah odstranil te barikade. Vrata so pa vendar odnehala sili moških rok, prevrnile so se proti vlomilcem omare in miza z ropotom. Pred še vedno bruhajoča samomorilca so stopili: trgovec, lekarnar, v krohotu in smehtu ter policija.

Dalje prihodnjč.

napredna kmetovalca ne. Pri današnjih visokih zemljiških cenah bi pač malokdo odklonil ponujano nam zemljišče, naj si bo še tako majhno. Dolžnost vlade je torej, da ona s pametno razdelitvijo prihrani sebi poznejše razočaranje in da stori vsak korak še le po dobrem premisleku. Nikakor ne gre, da bi se kakor zemljišče naravnost razdelilo, mogoče napol zastoj, ker bi se s tem privabilo v kmetijske kroge ljudi, ki želijo naglo obogateti, a nič delati. Paziti mora se, da se odda zemljišče samo takim, ki ga ne bodo obrabljali in bodo z njega napravili pošteno kmetijo. Pred vsem si mora vlada držati pred očmi, da ne sme posestva oddati zastoj, temveč ga samo prodati za nižajo ceno; kupna cena pa naj bo dolgoročno postavljena, ki bi se izplačala kot hipotekno posojilo, vsako leto nekaj z obrestmi vred, ki naj bodo kolikor mogoče nizke. Ozirati se bomo morali pa tudi pred vsem na to, da se oddajo zemljišča samo ljudem, od katerih bi pričakovali, da bodo zemljišče produktivno še živignili; na ljudi, ki izhajajo iz kmetijskega stanu in posedujejo dovolj potrebnega znanja. Vsak stan potrebuje dolgoletne predizobrazbe, prav posebno pa še kmetijski stan. Le kdor se je leta in leta bavil s kmetijstvom, se mu lahko pridene ime kmet, fabriški delavec, ki še nikoli ni imel motike v rokah, je za to popolnoma nesposoben in oddaja posestev takim ljudem bi pomenilo za nas gospodarsko katastrofo. Dobro je, ako se predvsem upoštevajo invalidi, vdove in vojne sirote in prostovoljci, a izmed teh so le redki, katerih smemo reči, da so zato sposobni. Ak. bi vlada naselila na ta posestva ljudi, ki niso za to sposobni, napravila bi sebi dvojno škodo; morala bi ona, oziroma prizadele občine, omenjene zraven še podpirati, ako ne bi hotela, da končajo v revščini. Veliko boljše je, da se te ljudi pelje v kroge, ki so za nje sposobni, nikakor pa ne v kmetijske, ki so danes sicer vabljivi in mikavni, a v par letih bo tudi tu nastopila kriza, katero bodo prebili le izkušeni kmetovalci. Dandanes kmetovati ni nobena umetnost, to bo priznal vsak in večina prej do vrata zadolženih kmetovalcev se je tekem vojne iz dolgov izkopal in si še nekaj prihranilo. Prišli pa bodo časi, ko mi naše prišelke ne bomo mogli kar takoj prodati vsled tuje kon-

kurence in tu ;o potem kriza sama izbirala, kdor je sposoben, jo bo prešel, kdor ne, bo pa prisiljen, da se umakne k za njega sposobnejši stroki. Vlada pa lahko že sedaj izbira in prihrani s tem sebi in narodu poznejše bridko razočaranje in veliko ljudskega premoženja. Lep vzgled, kako se naj pri tem postopa, nam nudi Nemčija, četudi so oni naši sovražniki, na njih delavnosti si lahko vzamemo samo vzgled. Gotovo je, da si bo tepena Nemčija veliko prej opomogla, kakor vse druge države in to le vsled umne gospodarske politike. Takoj po prevratu začela so se tam tvoriti razna gospodarska društva, ki so se takoj začela pečati z razprodajo državnih in dinastnih veleposestev. Ta društva so pokupila od države omenjena posestva in jih proti hipotekam oddala za to sposobnim ljudem. Glavnica z obrestmi vred se bo izplačala v 60-80 letih. Pokroviteljstvo nad posestvom obdrži si pa društvo tudi po prodaji in se smejo ta le z izrecnim dovoljenjem kosati ali naprej prodati. Tudi država sama je začela enako postopati; dala je za to zmožnim ljudem, ki so imeli vsaj toliko glavnice, da so si sami postavili gospodarska poslopja, dele državnih posestev, dolg se poravnava v dolgoletnih obrokih in si država še po prodaji obdrži nadzorstvo nad posestvom in lahko ona proti povračilu odplačanega zneska posestvo zopet odvzame in odda za to sposobnejšemu. Tako je v Nemčiji — in pri nas? Nastavili so sicer nadzornike, ki morajo gledati, da se posestva še vedno pošteno upravljajo, pa tem ni mogoče oči povsod in noben teh posestnikov ni tako neumen, da bi se kaj storil za koga drugega. Pričakovati moramo torej, da se bodo posestva v doglednem času tako zanemarila, da bodo veliko zgubila na vrednosti, če tu ne poseže vmes država s takojšnjo razdelitvijo posestev. Vpoštevajo naj se pa pri tem merodajne kmetijske korporacije, kmetijske zveze, kmetijske družbe in strokovnjaki. Osnujejo naj se posebne komisije, ki naj sestojijo iz res zmožnih in razumnih kmetovalcev, ki naj proučujejo vse možnosti razdelitve in izvršujejo to skrajno previdno, drugače lahko trpi škodo cel narod. Upamo, da bo nova vlada vzela to reč takoj v roke in jo v par letih primerno izpeljala.

in sicer takega delegata, ki se zbora delegatov gotovo deleži. Drugi dan bo shod župnikov v selski pravilnik VLS.

Shod Kmetijske zveze se vrši v nedeljo, dne 28. marca, po rani sv. maši v Kapeli.

Poročila.

Seja izvršilnega odbora Kmetijske zveze in Slov. Ljudske stranke za Slov. Štajer se je vršila dne 22. marca v Mariboru. Napravili so se važni sklepi, ki pridejo v pretres na glavnem zborovanju naše stranke dne 6. in 7. aprila v Ljubljani.

Sv. Lovrene na Dravskem polju. Že dolgo so dobri Lovrenčani želeli zborovanja Kmetijske zveze. Zadnje nedeljo, dne 21. t. m., se jim je izpolnila želja. V obilnem številu so se zbrali v društvenem domu in poslušali govornika Krajnc. V resolucijah so zahtevali, da se uredi denarno vprašanje 1:1, da se ustanovi kmetijska zbornica, da se osebno-dohodninski davek začne šele pri 10.000 K čistega dohodka, da se sme prosto saditi tobak. Protestirali so proti temu, da se nastavlja najvišje cene samo za kmetijske pridelke, ne pa tudi za druge stvari, ki jih mora kmet kupiti. Najvišje cene naj bodo ali za vse: za kmetijske in trgovske, ali pa za nobene! Končno so izrekli zborovalci svoje popolno zaupanje Jugoslovanskemu klubu.

Sestrže (Majšperg). Kdo bi si bil mislil, da se nas bo toliko zbralo na shodu Kmetijske zveze v nedeljo, dne 21. t. m., pri g. Zdravku Sagadinu. Sobor so bile premajhne, da bi bilo prostora za vse zborovalce, domačine in sosedje iz Makol! Z zanimanjem so vsi poslušali govornika Krajnc. Zborovanje je vodil kmet Robar. Govorila sta tudi župan Kotnik iz Spodnje Ločnice in g. kaplan Krajnc iz Črešnjevca. Med zborovanjem je prišel orožnik z nemškimi pis-mom tovarne za čreslovinu Gebhardus v Majšpergu, v katerem stoji, da je shod prepovedan. Pa tisto pismo nas nič ni spravilo v strah. Prvič je bilo nemško in ga ne razumemo. Drugič je bilo od zasebnega človeka oskrbnika tovarne, ki za nas celo nima veljave. Obe Kmetijski zvezi, majšperška in makolska, hoteta zlasti delovati na to, da se vendar enkrat na pravi cesti čez Sestrže in so zborovalci v resoluciji tudi to zahtevali.

Konjice. Na Jožefovo popoldne po večernicah je imelo naše Politično društvo svoj 45. obč. zbor. Velika dvorana je bila napolnjena. Zborovanje se je udeležil tudi g. okrajni glavar. Tajnik političnega društva g. Mirt je poročal o delovanju društva, nato je govornik Krajnc razjasnil sedanji politični položaj in razvil program Kmetijske zveze. Med drugimi resolucijami so zborovalci tudi odločno zahtevali, da se v ljudski šoli vsak naraščaj, sokolski in orlovski, opusti. V mladostna srca šolske mladine se ne sme za-nasati strankarska strast!

Zreče. Na Jožefovo smo imeli zborovanje političnega društva in obenem shod Kmetijske zveze. Govoril je g. Krajnc iz Maribora. Zborovalci so protestirali proti brezverskemu šolskemu načrtu, zahtevali volilno pravico tudi za kmetijsko ženstvo in izrekli zaupanje Jugoslovanskemu klubu, zlasti njegovemu voditelju dr. Korofcu.

Sv. Lenart nad Laškimi. Shod Kmetijske zveze, ki se je vršil tukaj dne 21. marca, je dobro uspel. Govoril je g. Davorin Krajnc, župan iz Velike Pirešice. Lepa hvala govorniku, da nam je tako lepo razgalil samostojno lazi-kmetijsko stranko v vsaj njeni hinavščini. Navzoči samostojneži so se čudom čudili, ko jim je govornik našteval cele litanije liberalnih advokatov, teh „iskrenih prijateljev“ kmetijskega stanu, ki se pehajo in agitirajo za samostojno in ki so njeni duševni voditelji. Do sedaj so naši samostojneži namreč vedno trdili, da advokati z njihove stranke nimajo nič opraviti. Sedaj vidijo, kako so bili od svojih voditeljev prevarani. Na čast samostojnežev pa moramo priznati, da so se na tem shodu dostojno in mirno obnašali. Le dva mlada samostojneža sta vedno nekaj čivkala; ko pa sta bila pozvana, naj gresta na oder in razložita svoje misli, sta sramotno umolknila. Dvakrat: na praznik sv. Jožeta in v nedeljo smo nabili za naš shod lepake; pa vedno so bili raztrgani med službo božjo. Zopet dokaz, kako mnogi samostojneži, mesto da bi bili v cerkvi, med službo božjo po raznih krajih patrolirajo. In vendar si še upajo vedno trditi, kako da so verni. Lepa vera pač ta, katero imajo mnogi naši samostojneži, da še niti ob nedeljah in praznikih ne vidijo cerkve od znotraj.

Zahteve našega ljudstva v Slivnici pri Celju se je dne 10. marca vršilo dobro obiskano zborovanje pristašev Slov. Kmetijske zveze pod milim nebom. Predsedoval je kmet Jagodič. Govoril je urednik Zebot iz Maribora. Zborovalci so sprejeli naslednje resolucije: 1. Zborovalci na ljudskem shodu Kmetijske zveze v Slivnici pri Celju zahtevajo, naj vlada z odločnim ukrepom skuša omejiti draginjo. V to svrhu naj takoj zaseže oziroma zapleni vse bogate zaloge živil, blaga za obleko in obuvalo, kar ga imajo nakopičenega bogate banke in verižniki. To blago naj vlada odda po nizkih cenah takoj ubogemu prebivalstvu. 2. Sklene se naj takoj davek na vojne dobičke; odpravi se naj vinski davek, dohodninski davek se naj začne računati še le pri 10.000 K dohodka. 3. Carina na živila in druge življenjske potrebščine se naj odpravi ali pa vsaj zniža. 4. Valuto, to je denarno vprašanje naj vlada čimprej tako uredi, da naše ljudstvo ne bo trpelo škode. Zahtevamo, da se našemu ljudstvu povrne tistih 20%, ki so jih odvzeli

Politični ogled.

Jugoslavija.

Politično delovanje v našem beograjskem parlamentu je sedaj počivalo za nekaj dni, ker je bil državni zbor odgoden od 17. do 24. t. m. Le med raznimi parlamentarnimi skupinami so se vršila v tem času parlamentarnega počitka pogajanja za koncentracijo nove vlade. Tozadevna pogajanja, za katero si najbolj prizadeva načelnik kluba neodvisnih dr. Smoljaka, dosedaj niso uspela.

Pecceli Hrvatski se vršijo občinske volitve. Skoro v vseh večjih in manjših krajih dobiva znatno večino Ljudska stranka (Kmetijska zveza). Če v Beogradu je dobila Ljudska stranka dva zastopnika. Pri občinskih volitvah na Hrvatskem dokaj močno uspešujejo tudi komunisti.

Znanega hrvaškega revolucionarja Radiča, ki je bil radi protidržavnih dejavnosti že skoro eno leto v preiskovalnem zaporu, je sedanja vlada izpustila. Radič je pa bil Radič prost, je začel zopet gromog Siska rovariti proti državi. Tudi sedanja vlada je bila primorana Radiča zopet spraviti pod ključ.

Nemčija.

Za zadnjič smo poročali o vojaški revoluciji, ki je izbruhnila v Berlinu in pregnala staro vlado. Na strani revolucije so stali razni nemški oficirji in vsi oni, ki so zakrivali vojno, jo tako dolgo zavlačevali in naposled pogladi Nemčijo v propast. Potom vojaške revolucije so hoteli ti ljudje zopet dobiti vlado v roke. Revolucija pa ni napredovala, ker je stara vlada proglasila splošen štrajk in so se postavili vojaškim revolucionarjem po robu tudi nemški boljševiki in komunisti. Nova vlada v Berlinu se je pa z bala zavezniških čet, ki so še vedno ob Renu in prežije na Nemce. Francija je potegnila s staro vlado, radi tega se je začela nova vlada pogajati s staro radi preosnove in sestave nove vlade, ki bi naj obtožjala iz zastopnikov obeh vlad. Vendar stara vlada je odklonila vsako tozadevno pogajanje, ker so se postavile na njeno stran skoro vse pokrajinske vlade in tudi velik del armade. Tudi mesto Berlin, iz katerega je morala pobegniti stara vlada, je sedaj zopet v njenih rokah. Stara vlada zahteva sedaj brezpogojni odstop revolucionarne vlade, kazni za vse one, ki so

povzročili prevrat in razorožitev vseh čet, ki so bile udeležene pri puču. Ko je videla nova vlada, da so ji šteli dnevi, je odstopila, njeni voditelji so zbežali in revolucionarne čete so se umaknile iz Berlina. Nato se je pa začela po večjih nemških mestih državljanska vojska med socialisti in boljševiki, v kateri je bilo ubitih po nemških poročilih 8000 oseb. Koliko je pa ranjenecv in koliko je pri teh pobojih bilo povzročene škode, se danes še ne ve. Nemški boljševiki zmagujejo po vseh onih krajih, kjer so veliki premo-govniki. Po teh krajih je danes razklicana republika delavskih svetov. Z boljševiki je začela stara vlada sedaj pogajanja. Sploh pa še ni končan celi prevrat v Nemčiji, in bogzua, kaj se še vse lahko zgodi.

Avstrija.

Pomanjkanje živil. Avstrijska vlada je bila primorana odrediti nasilno rekvizicijo živine ter živil v Avstriji življenjsko najbolj bogatih krajih okrog Lipnice in ob naši meji od Spilja do Radgone. Nemški kmetje so se uprli tej rekviziciji, ki se je vršila minuli teden. Orožniki so pobrali ljudem nekaj vagonov živine in so jo hoteli odpeljati. Zbralo se je pa v gradu Stürgkha nekaj sto dobro oboroženih kmetov, ki so se zagnali nad orožnike. Prišlo je do tako hudega boja, da je padlo 50 kmetov in orožnikov, mnogo pa jih je bilo ranjenih. Na železniški postaji Obrajna je padlo 15 orožnikov. Uporni kmetje bi bili zmagali nad orožniki, da niso ti dobili ojačenj iz Gradca. Sedaj je strit celi upor in razglašen po vseh puntarskih vaseh prekisod. V Obrajni je bilo po prekisodu ustreljenih 15 kmetov. Med tamošnjimi prebivalci vlada strašno razburjenje. (Hvala Bogu, da smo v Jugoslaviji, ki ne pozna rekvizicij.)

Poljska.

Pecceli Poljski imajo splošni štrajk železničarjev.

Poljska bo poslala Rusiji pogoje za medsebojni sklep miru.

Rumunija.

Novo vlado imajo v Rumuniji. Rumunska zbornica je sklenila priklopiti Besarabiji Rumuniji.

Turčija.

Punt z oboroženo silo so začele turške čete proti vsem zavezniškim četam, katere so raztresene po Turčiji. V teh bojih napredujejo Turki, ki so posebno naklestili Italijane. Francoske čete, ki so še v Turčiji, pa prosijo ojačenj iz domovine, da se bodo zamogle braniti napram upornikom.

Kmetijska Zveza. Naznanila.

Vsem Kmetijskim zvezam! Dne 6. in 7. aprila bo priredila Vseslovenska Ljudska stranka shod župnikov in sicer na ta način: 6. aprila bo shod delegatov, kamor naj pošljejo vse naše organizacije, posebno večje vsaj po enega zastopnika. Raz-

pravljali bomo o ustavnem vprašanju, o gospodarsko-političnem programu stranke, posebno pa o organizaciji in agitaciji ter časopisju. To tvarino bomo obravnavali v odsekih. Zato prosimo, da pošlje gotovo vsaka organizacija svojega zastopnika, ali pa vsaj večje organizacije, ki bo prišel ta dan v Ljubljano na to zborovanje. Za stanovanje bo preskrbljeno. Ker je ta dan (shod delegatov) za prospeh stranke zelo važen in potreben, vas prosimo, da ime vašega delegata v najkrajšem času javite tajništvu VLS v Ljubljani,